

Nori dečkići nateravaju nekšnju loptu

PRVI NOGOMETNI KLUB U KOPRIVNICI OSNOVALI SU 1907. KOPRIVNIČKI SREDNJOŠKOLCI I NAZVALI GA ĐAČKI NOGOMETNI KLUB KOPRIVNICA. SUGRAĐANIMA SU ISPRVA BILI SMIJEŠNI, ALI SE POPULARNOST TOG SPORTA POVEĆALA NAKON GOSTOVANJA ZAGREBAČKOG HAŠK-A 1907. GODINE. VEĆ 1912. OSNOVAN JE I DRUGI KLUB - HRVATSKI ŠPORTSKI KLUB SLAVEN

Piše **Branko Pleše**

Željeznička pruga Budimpešta-Zagreb, na kojoj je i Koprivnica, sagrađena je davne 1870. godine. Omogućila je vezu sa Zagrebom i Budimpeštom, a nakon toga i Bečom i Pragom. Na tim su relacijama putovale i sve napredne ideje u gospodarstvu, znanosti, kulturi pa i u športu. Prvu tiskaru, Tita Kostinčera, Koprivnica je imala već 1885. godine, a 1896. godine počeo je izlaziti - *Koprivnički glasnik*, koji je zabilježio važnije događanja tog vremena. Posebno zahvaljujući dr. Leanderu Brozoviću, osnivaču Muzeja grada Koprivnice, sačuvana je brojna povijesna građa, a kako je on bio i tajnik HŠK *Slavena*, očuvano je i mnogo dokumenata iz povijesti športa Koprivnice i Podravine.

Prvi klub osnovali srednjoškolci

Iako je u športskim analizama zabilježeno da je NK *Koprivnica* osnovan 1907. godine, počeo je raditi 1906. godine u Zagrebu. Grupa koprivničkih srednjoškolaca sastajala se u Marovskoj ulici broj 7, a okušala se u prvom baratanju loptom na Elipsi, današnjem Srednjoškolskom igralištu. Inicijatori okupljanja i najuporniji u vježbanju bili su Milan Graf, Vlado Ščrbak, Emil Reš, Đoka Trbojević, Viktor Zlatar i Dušan Ožegović.

Godine 1907. počinje djelatnost kluba u Koprivnici, gdje je 30. lipnja 1907. osnovan Đački nogometni klub *Koprivnica*. Prvo okupljalište nogometaša bilo je na Lenišću, gdje su imali svoj glavni stan i igralište. Lenišće je prijedodne služilo kao sajmište, a na prvim nogometašima je bilo da ga stalno čiste, da bi poslijepodne moglo služiti kao igralište. Kada je Slavko Steiner nabavio prve vratnice, veselju nije bilo kraja. U prodavaonici Marka Druckera u Zagrebu 25. srpnja 1907. kupljena je prva nogometna lopta za 16 kruna.

Da bi se proširilo zanimanje za nogomet, organizirani su javni treninzi, priređivani su koncerti i organizirane povorke gradom u športskoj odjeći. Honorari za koncertne nastupe nisu postojali jer su nastupali uglavnom članovi kluba. Solisti na koncertima bili su Milan Graf (violina) i Dušan Ožegović (glasovir). Klupske priredbe u hotelima Križ i Toplak bile su odlično posjećene. Članovi kluba sami su prodavali ulaznice za utakmice, a od prihoda su financirali nabavu rekvizita.

'Plavi' protiv 'crvenih'

Budući da u ono vrijeme, osim u Zagrebu, nije postojalo dovoljno klubova da bi se moglo razviti natjecanje, doskočilo se tom nedostatku tako što su u klubu formirane dvije momčadi. Jedna je oko bijelih košulja imala ušitu plavu, a

druga crvenu vrpcu, pa su tako nastupali "plavi" protiv "crvenih". Hlačice su bile crne. Kad su Koprivničani ugledali "nore dečkiće kak na Lenišću nateravaju nekšnju loptu", bilo je smijeha i zabadanja napretek. Pomalo se to stižalo i u poslijepodnevim satima okupilo bi se na Lenišću sve više znatiželjnika koji su počeli shvaćati da "nabijanje lopte" nije puka ludorija, nego ima i ozbiljnu svrhu. Članovi kluba su bili uporni na treningu, a bučni na sastancima, na kojima se dugo raspravljalo o budućnosti kluba. Živo se diskutiralo i o pravilima igre i upravljanju klubom. Onima koji su rukovodili klubom često su zamjerali da u to ne ulažu dovoljno truda. Uskoro se počeo kažnjavati izostanak s treninga ili nedolazak na klupske sastanke.

Različito tumačenje pravila igre

U početku igrači nisu imali kopačke i igrali su u običnim cipelama. Prema tadanjem običaju, treniralo se i igralo se klupskom kapom na glavi. Budući da je fer-plej u ono vrijeme bio u prvom planu nogometne igre, ozljeda je bilo malo. Na sjednici kluba 1. srpnja 1907. zaključeno je da se nabavi nogometna lopta za 15 kruna. Tri tjedna kasnije na glavnoj skupštini kluba 21. srpnja 1907. blagajnik je izvijestio o pasivi u poslovanju od 3 kruna i 90 filira.

Na sastancima kluba pravile igre najčešće je tumačio Mikša Klein, porijeklom Mađar. Pravila su raznoliko tumačena. Tako je na pimjer rečeno da se kazneni udarac izvodi u slučaju igranja rukom u vratarevu prostoru s udaljenosti od šest metara od vrata. Srećom, prisutan je bio i lokalni sudac Emil Reš, koji je napomenuo da je to mogući običaj u Mađarskoj, ali nije u Hrvatskoj.

Prva velika utakmica

Prvi značajan događaj u povijesti kluba bio je susret s HAŠK-om iz Zagreba 25. kolovoza 1907. godine. HAŠK je došao u najjačem sastavu. Na sam dan utakmice bilo je predviđeno čišćenje i ravnanje igrališta. Boje ĐNK *Koprivnice* branili su Viktor Zlatar, Pepi Štefanić, Đoko Trbojević, Drago Šalamun, Nacek Matašić, Milan Graf, Josip Blažeković, Emil Reš, Vlado Ščrbak, Dragec Orešković i Slavko Steiner. Pričuve su bile Jakob Reich i Mikša Klein. Sudio je Milovan Zoričić iz Zagreba, koji je 1908. godine s engleskog preveo prva međunarodna nogometna pravila u nas.

Igrači *Koprivnice* bili su izuzetno impresionirani važnošću susreta, a ni znanje nogometne igre nije im bilo na visini, pa su poraženi s visokih 1:15. No, budući da publika nije znala pravila igre, mnogo golova u mreži domaće

Slika gore: Ekipa HAŠK-a i DNK Koprivnice prije susreta 25. kolovoza 1907. godine

Slika desno:
DNK Koprivnica 1907. godine

Prvi red odozgo:
Matišić, Šalaman, Reich, Trbojević, Polonia, Štefanič
Srednji red: Steiner, Šerbak, Reš, Blažeković, Graf
Donji red: Zlatar, Orešković, Klein

momčadi nije ju previše zabrinulo, a visok poraz nije primljen tragično. Jedini pogodak postigao je Emanuel Reš, koji je bio i predsjednik kluba.

Lijep i zdrav šport

Ne treba posebno isticati da je teren sajmišta bio jako neravan, a tijekom utakmice bilo je mnogo situacija koje su zabavljale gledatelje. Igra je bila vrlo fer. Bilo je smiješnih duela, driblinga gostiju te sjajnih golmanskih parada. Od nogometu neprimjerenih događaja registriran je ulazak psa lutalice i šetnje gledatelja preko igrališta. Nakon utakmice ipak su svi bili prezadovoljni. Nakon podmirenja svih troškova organizacije utakmice u klupsku blagajnu stavljeno je 16 kruna i 33 filira. Bilo je to pravo bogatstvo. Ta je utakmica dala novi impuls "norim dečkima" iz Koprivnice. Međutim, mnogo se naučilo, a s HAŠK-om su uspostavljene prijateljske veze. Tako su u nekim idućim utakmicama u ekipi Koprivničana igrali i poneki igrači HAŠK-a kao pojačanja.

No, bilo je i činjenica u kojima su Koprivničani bili ispred Zagrepčana. Tako zagrebačke *Novosti* ističu da *Koprivnica ima svoje uređeno športsko igralište dok ga veliki Zagreb još nema*. U dnevniku *Obzor* u rubrici *Pokrajinske vijesti*, u najavi susreta napisano je: *Ova nam utakmica svjedoči da se lijepi i zdravi nogometni šport počeo već gajiti i u provinciji, a širi ga u prvom redu srednjoškolska mladež. Ovo je prvi matsch u hrvatskoj provinciji, te će to biti pobudom drugim gradovima*.

Porast zanimanja za nogomet

Dolaskom u klub braće Friedrich, braće Kollmann iz bečkog WAC-a i Mikija Feldešije iz budimpeštanskog BTC-a kvaliteta kluba naglo je porasla. Postizani su bolji rezultati, a i gledaoci su bili sve brojniji. U klubu je igrao i kasnije poznati športski novinar David Weiss, koji je organizirao turneje I. hrvatskog građanskog športskog kluba u Zagrebu. DNK Koprivnica je imala i međunarodni program, koji je bio usmjeren na susrete s mađarskim provincijskim klubovima i redom ih je pobjeđivala.

Na prijedlog Slavka Steinera, oprema kluba bile su crne hlačiće i dres s crvenim okomitim prugama. Budući da je

Koprivnica u to vrijeme dobila realnu gimnaziju, to je značilo da srednjoškolci više neće morati odlaziti u Zagreb na školovanje. Naglo se povećao broj domaćih igrača koji su svaki slobodan trenutak provodili na nogometnom igralištu, u gombaonici Hrvatskog sokola i u dvorani za zabavu u tadašnjem hotelu Zrinski, a manje su boravili po gostionicama, kojih je tada u Koprivnici bilo u izobilju.

Osnivanje HŠK Slavena

Na prijedlog Ferde Friedricha na skupštini kluba odlučeno je da se klub preimenuje u Hrvatski športski klub *Koprivnica*. Radi rješavanja sukoba između Dragutina Friedricha - Karleka i Vladimira Ščrbaka odlučeno je da se primijeni član 28. pravila kluba, tj. "Obrambeni sud". Za svaku stranu u sporu odlučuju po dva člana koja će ispitati slučaj i donijeti odluku. Ogorčeni Ferdo je na to, a da nije dobio riječ, rekao: *Sjajno, sudit će nam apoštoli - slavenski apoštoli*, a Karlek je nadodao: *Ako je tako, mi ćemo istupiti iz kluba i osnovati novi koji će se zvati Slaven, i to hrvatski i športski*.

Palo mu je to na pamet jer je 5. srpnja u Koprivnici održana redovita proslava narodnog blagdana, dana slavanskih apostola Svetoga Ćirila i Metoda, koji su Hrvatima donijeli vjeru Kristovu, slavensko bogoslužje i pismo. Samo dva dana nakon utakmice 20. kolovoza 1912. grupa oko braće Friedrich zatražila je istupnicu iz kluba i pokrenula osnivanje novog koprivničkog nogometnog kluba - HŠK *Slavena*.

Literatura

- Frntić, F. (1972). 80 godina sportskog rada u Koprivnici. *Povijest sporta*, 3 (10), 948.-949.
- Graf, M. (1975). Počeci sportske djelatnosti u Koprivnici. *Povijest sporta*, 6 (22), 1978-1984.
- Pleše, B., Mašansker, G. Č.(2008). *Nogometni klub Slaven Belupo Koprivnica 1907.-2007*. Koprivnica: Grafičar d. d. Ludbreg